

de vareerhvervenes interesseorganisationer og herigennem får lov til at indstille flertallet af bestyrelsesmedlemmer i promille- og produktionsafgiftsfondenes bestyrelser, og dermed er de også kommet til at sidde stadig mere tungt på pengekasen.

Med Arlas og Danish Crowns dominans åbner der sig en række gråzoner, hvor de to fødevaregiganter i ly af Fødevareministeriets billiggelse har kunnet kontrollere store offentlige summer. Den absurde situation i promille- og produktionsafgiftsfondene betyder, at de selv samme personer i forskellige bestyrelser kan give penge med den ene hånd og tage imod med den anden. Skulle man drage en parallel til den politiske verden, ville det svare til, at vi politikere skulle være den dømmende, den udøvende og den lovgivende magt i én stor pærevælling – en fuldstændig uhørt konstruktion.

Situationens alvor illustreres af, at Forbrugerrådet nu har trukket sig fra sine poster i fondene med den begrundelse, at de sad som gidsler og anstandsdamer, når landbruget delte penge ud – penge, som branchen i øvrigt havde fordelt inden møderne. Forbrugerrådet ønskede således ikke længere at have et medansvar for beslutninger, som de ikke havde nogen reel indflydelse på.

Juridisk er sagen klar nok. Fondene er underlagt fondslovgivningen og forvaltningslovens regler. Det betyder, at almindelige habilitetsregler er gældende, og derfor kan man ikke sidde og bevilge sig selv og hinanden penge. Ikke alene er det uhyre problematisk rent juridisk, men det er også moralsk og etisk forkasteligt, hvis tunge drenge sidder og bestemmer, hvor skabet skal stå, og uddeler økonomiske skulderklap til sig selv og hinanden.

Socialdemokraterne finder denne fremgangsmåde uanstændig, og vi vil have sat en stopper for den. Folketinget skal derfor i dag behandle et socialdemokratisk beslutningsforslag, som skal sikre, at vi får et tidssvarende regelsæt, der står mål med samfundsudviklingen, så fordelingen af disse betydelige offentlige midler kan ske på en måde, der er til gavn for en alsidig fødevareproduktion og til gavn for forbrugerne.

Med dette forslag ønsker vi at rette op på problemerne. Vi vil sikre, at fondenes virksomhed gøres mere gennemskuelig, vi vil sikre, at de små økologiske producenter får en forholdsmæssig del af fondsmidlerne, og vi vil sikre, at pengene kan målrettes mod de steder, hvor der er et særligt behov. Der er for os at se ikke nogen

som helst tvivl om, at dette er et område, der trænger til en grundig oprydning, og vi kan ikke leve med en orden, der i realiteten gør, at de selv samme uddeler og modtager penge.

Vi er selvfølgelig glade for de pæne ting, der er blevet sagt om forslaget. Vi holder fast ved, at det er et utroligt vigtigt emne, og vi håber på en god udvalgsbehandling.

(Kort bemærkning).

Thor Gunnar Kofoed (V):

Jeg har lige et lille spørgsmål.

Hvis man nu er en almindelig landmand, en lille landmand, og producerer til Arla Foods og sidder i afgiftsfondens bestyrelse, er man så Arla-mand? Eller er man landmand, hvis man er valgt af Familielandbruget? Er man valgt af Dansk Landbrug eller af Landboforeningerne, som det hed i gamle dage, og producerer til Arla Foods, er man så Arla-mand? Eller er man landmand? Hvis man er valgt af Andelsselskabet Arla, kan man også være økologisk landmand og levere til Arla, og er det landmænd alle sammen eller Arla-folk? Eller vælger man at opfatte disse landmænd som selvstændigt tænkende individer?

Rent faktisk er der meget stor forskel på, hvem man repræsenterer i disse bestyrelser. Det er absolut selvstændigt tænkende mennesker, og det tror jeg nok referaterne fra bestyrelsesmøderne kan bekræfte.

Kl. 19.55

(Kort bemærkning).

Nicolai Wammen:

Jeg er ikke i tvivl om, at danske landmænd i al almindelighed er selvstændigt tænkende mennesker. Jeg har ikke grund til at tro noget som helst andet, men det er ikke det, det drejer sig om, ikke det, det handler om her.

Hvis vi kaster et blik på Mælkeafgiftsfonden, kan vi konstatere, at syv ud af de nuværende 14 bestyrelsesmedlemmer, herunder bestyrelsesformanden, har tilknytning til Arla Foods. Fire af de syv Arla Foods-tilknyttede bestyrelsesmedlemmer er sågar bestyrelsesmedlemmer i både Arla Foods, i Mejeriforeningen og i Mælkeafgiftsfonden, og det er jo dét, der er sagens kerne: der er mange repræsentanter, der har om ikke identiske, så i hvert fald nært sammenhængende kasketter, der har en afgørende indflydelse i de fonde, og det er det, vi gerne vil have sat fokus på. Vi vil have almindelige habilitetsregler, vi vil have ordnede forhold, og jeg kan ikke forstå,